

der forekommer en Mængde, saa siger jeg dertil: det er Noget, de kunne lære lige saagodt som enhver Anden, der ikke har lært Latin eller Græsk. De gamle Latinere og Grækere, om de stode op af Graven, vilde ikke forstaa os, naar vi nu ofte bruge Sammensætninger af Ordene og anvende dem paa Begreber, som de slet ikke kjende. De vilde ikke vide, hvad Telegraf eller Telefon er, og især i Lægevidensskaben vrimler det af saadanne Ord. Det har sin Betydning at have saadanne Ord, som have deres Gang over hele Verden, men man behøver ikke at kunne Latin eller Græsk for at kunne forstaa dem. Der lod sig fremdrage en Mængde Ytringer af Folk, der ere fuldstændig fortrolige med den klassiske Dannelse og særlig dygtige deri, og som have været af den samme Mening. Jeg skal nævne blot to Navne, begge fra Holbergs Tid; det ene er Digteren Tullins, bekendt af sit Digt Maidagen, 1758; det andet Navn er den udmærkede Filolog Gilskov; denne Mand døde i Midten af forrige Aarhundrede, kun 25 Aar gammel. Jeg tror, at vi Nordboere, hvis Grundlag ikke er det klassiske, netop kunne gaa i Spidsen med Hensyn til at affaafe den klassiske Dannelse, men jeg ser godt, hvilke Hindringer vi have derved, og endnu i længere Tid ville have. Vi have frembragt en Mand, der staa høit som klassisk Videnskabsmand, nemlig Madvig. Al Anerkendelse for ham som klassisk Filolog; gjennem ham er Danmarks Navn kommet til Mange, som ellers ikke vilde have hørt det, men Medaillen har en Brangside, og det er den, at vi maaske netop derfor vanskeliggere kunne frigjøre os fra den klassiske Tvangstrøje. Lad os anvende det paa et andet Forhold. Vi have en Billedhugger som Thorvaldsen, ogsaa ved ham er Danmarks Navn kommet ud i Verden. Konsekvensen vilde være, at vi Allesammen skulde lære at modellere i Skolen eller skulde lære Billedhuggerkunsten, hvad enten vi have Sands derved eller ikke. Jeg skal indrømme, at, naar man i den mandlige Skole bliver tvungen ind i den klassiske Tvangstrøje, da findes der tildeels noget Tilsvarende for Kvindernes Vedkommende, og det er den musikalske Uddannelse. Enhver ung Frøken, i hvert Fald med høiere Uddannelse, skal nødvendigvis lære Musik. Det er maaske taget noget af i den senere Tid, men det er nu forsaavidt ligesaa galt som det Andet. Nei, jeg har visselig ikke noget Ønske om, at den kvindelige Ungdom skulde med ind i den Dødningsbandens, som opføres gjennem de høiere offentlige Undervisningsanstalter; men netop derfor ønsker jeg, at disse skulde omdannes, og det er dertil, jeg har stillet mit Ændringsforslag. — Jeg kunde meget ønske, at det Udvalg, hvis Besættelse er foreslaaet, vilde i sin Betænkning give

noget almindelige Grundsætninger med Hensyn til den høiere kvindelige Undervisning. Det er et Spørgsmaal, der staa paa Dagsordenen i hele den civiliserede Verden, men maaske mindst her, fordi vi i det Hele taget ere noget langsommere, noget senere med at komme med, og jeg tvivler paa, at det meget ærede Udvalg af sig selv skulde have draget den Side af Sagen ind under sine Overveielser. Jeg skal i Korthed fremsætte, hvilke Grundsætninger jeg kunde ønske at gjøre gjældende i den Retning, som jeg her taler om. For det Første kunde jeg ønske, at den høiere kvindelige Skole kunde paaregne en efterhaanden større Understøttelse fra det Offentliges Side; det finder jo allerede tildeels Sted, dog mest i Retninger, der ikke høre til Videnskaben, nemlig til Kunst og tekniske Skoler for Kvinder; med Hensyn til de videnskabelige Studerende gaar det mere ad privat Vel. Egentlig at oprette en kvindelig Skole, der skulde dimittere til Universitetet, er ingen urimelig Tante. Jeg ser ikke, hvad der skulde være veien for at give en eller anden af de bedste kvindelige Uddannelsesanstalter Ret til at dimittere til Universitetet. Man maa nemlig skjelve imellem det almindelige Dannelsesgrundlag og den særlige Fagdannelse. Det at fordrø af Kvinden, at hun for at blive Videnskabsmand skal have den samme almindelige, den klassiske Dannelse, som man for Dieblirket vil, at Manden skal have, er kun det Samme som at sige, at vi hidtil ikke have haft dannede Kvinder. — Det andet Punkt, jeg ønskede at fremdrage, er følgende, at hvor kvindelige Elever uddanne sig med Udøvelsen af offentlig Virksomhed for Die, hør Kvindens Uddannelse, Fagdannelse ikke staa tilbage for den mandlige. Jeg veed, at jeg er bleven misforstået i dette Punkt, og netop derfor gjør jeg udtrykkelig opmærksom paa, at naar f. Ex. hvad jeg ønsker, Kvinden skal uddanne sig til Læge og have den samme Ret som Manden til at udøve denne Virksomhed, saa mener jeg, at Kvinden skal have den samme Uddannelse og skal paa ingen Maade staa tilbage for Manden i selve den videnskabelige Uddannelse. Ja, jeg vil endog sige, at hun skal i visse Retninger være Specialist, thi Kvinden vil som oftest blive brugt særlig til kvindelige og Børnesygdomme. Naar vi derimod tale om den almindelige Dannelse, der skal gaa forud for Fagdannelsen, den almindelige Dannelse, paa hvis Grundlag forskjellige Grene af Fagdannelsen senere skal bygges, da kan den meget vel være forskjellig hos mandlige og kvindelige Elever. Ligesaa vist som Mandens og Kvindens Natur og Hovedlivsmaal er forskjelligt, ligesaa vist kan deres Almindelige være forskjellig, men der maa være den samme Fagdannelse saavel for Kvinden som